

Kære,

Lige nu behandler Folketinget Danmarks dobbeltbeskatningsoverenskomst (DBO) med Ghana. Andenbehandlingen af DBO'en er planlagt til d. 4. december hvilket betyder, at Folketinget lige nu har muligheden for at kræve, at aftalen kan ændres, så den ikke underminerer Danmarks bestræbelser på at opnå kohærens mellem vores udviklingspolitik og skattepolitik.

I denne sammenhæng har IBIS og Mellempfolkeligt Samvirke/ActionAid Denmark lavet en kort analyse af, hvilken betydning denne slags aftaler har for udviklingslande som Ghana. Danmark kan ikke vide om DBO'er som denne underminerer dens politikkohærens uden at først at foretage en vurdering af om og i så fald hvilke positive økonomiske fordele, aftalen måtte have for parterne, samt om aftalen kunne få negative konsekvenser for skatteindtægterne hos de to parter. Mellempfolkeligt Samvirke og IBIS anbefaler derfor at ratificeringen af Danmarks DBO med Ghana udsættes, og at der i mellemtiden foretages en spilloveranalyse af de konsekvenser DBO'en måtte have i både Ghana og Danmark.

Denne analyses indhold underbygges af nyudgivet rapporter fra Mellempfolkeligt Samvirke (*Denmark's tax treaties - Time for change*) og Eurodad i samarbejde med IBIS (*Hidden profits: The EU's role in supporting an unjust global tax system*).

Lars Koch
Politik- og kampagnechef, IBIS

Frans Mikael Jansen
Generalsekretær, Mellempfolkeligt Samvirke

Dobbelbeskatningsaftaler med udviklingslande: Når Danmark giver med den ene hånd og tager med den anden

Ingen anden DBO, som Danmark har underskrevet med et udviklingsland sætter skattesatserne så lavt som dem i aftalen mellem Ghana og Danmark. Og kun to DBO'er underskrevet af Ghana, sætter satser lige så lavt. Da flere af aftalens skattesatser er lavere end Ghanas nationale satser, betyder det, at Ghana på en række områder mister sin beskatningsret til fordel for Danmark (Mellempfolkeligt Samvirke 2014:14-15). Det er paradoksalt, at denne DBO og dens restriktioner på Ghanas evne til at beskatte danske selskaber, er blevet forhandlet fuldstændig samtidigt med, at Danmark påbegynder sit fire-årige udviklingsprogram, der skal hjælpe det ghanesiske skattevæsen med at udvide Ghanas beskatningsgrundlag (ibid.:17). Dermed er der ikke kohærens mellem Danmarks udviklingspolitik og skattepolitik.

Opfører Danmark sig skidt? - Ghana har jo generelt lave skattesatser i deres aftaler.

- Ja, Danmark opfører sig skidt og bidrager til '**kapløbet mod bunden**'
 - Erfaringer viser, at aftaler som disse bruges af andre lande, som benchmark i fremtidige forhandlinger, hvor de henviser til aftalens **lave skattesatser for at presse udviklingslande som Ghana** til at underskrive en lignende aftale (ibid.:8)
 - Denne aftale er **et historisk lavpunkt for Danmark**, der tidligere har haft mere progressive DBO'er med udviklingslande.
 - Tidligere aftaler lader også døren stå åben for aggressiv skatteplanlægning, og denne aftale giver danske multinationale selskaber flere muligheder for at undgå skattebetalinger i Ghana end andre danske aftaler med ulande gør (ibid.:14-15, 17).
- **Kapløbet mod bunden:** Overordnet set lader det til, at Danmark meget aktivt benytter sig af dobbeltbeskatningsaftaler til at forhandle lavere kildebeskatningssatser med dens forhandlingspartnere i udviklingslande (Eurodad 2014:40).
- Danmarks kildebeskatningsaftaler med udviklingslande er i gennemsnit **3.6 % lavere end de lovbestemte skattesatser** i disse udviklingslande. Det er **langt over den gennemsnitlige reduktion på 2.8 % blandt de 15 Europæiske lande** omfattet i Eurodad's seneste rapport.
 - Dette udgør en potentiel risiko for at underminere mobiliseringen af skatteindtægter i de udviklingslande som Danmark har dobbeltbeskatningsaftaler med. (ibid.:40-41)

Skatteministeriet siger at denne DBO også er til fordel for Ghana, men er den nu også det?

- Kildebeskatningssatserne i aftalen er lavere end Ghanas nationale satser, hvilket betyder, at Ghana mister beskatningsretten til fordel for Danmark på de områder, hvor skattesatsen er blevet reduceret i aftalen (Mellempfolkeligt Samvirke 2014:14).
- **DBO'en vil særligt gavne danske virksomheder, der i forvejen opererer i Ghana, med en lavere beskatning.**

- DBO'er som denne gør, at lande som Ghana mister retten til at beskatte kapitalgevinsten på salg af aktier i virksomheder (fx salget af en profitabel mine). Denne ret gives i stedet til investorens 'residens land', hvilket forhindrer kildebeskatning. **Dette er udelukkende til fordel for multinationale selskaber (MNC'er) - det bidrager ikke til Danmarks egne skatteindtægter** og ej heller til eliminering af dobbeltbeskatning, da gevinst fra salg af substantielle aktieposter i udenlandske datterselskaber i forvejen er undtaget beskatning i Danmark (ibid.:15-16).
- **Yderligere er de 9 måneder** (tiden før en virksomheds foretagender i Ghana kan defineres som dets 'faste driftssted') meget lang tid og **endnu engang til fordel for MNC'er**, da det er muligt at finde på kreative løsninger for, at undgå skattebetalinger på diverse høj-værdi services og konstruktionsarbejde - **det er derfor i deres interesse, at denne periode er så lang som mulig** (ibid.:16).
 - **Tidsperioden begrænser Ghanas beskatningsret mere end nogen anden dansk DBO med et udviklingsland og Ghanas grænse på faste driftssteder er på 90 dage**, men skatteministeriet udtaler, at dette er til Ghanas fordel, da OECD anbefaler 12 måneder (Spørgsmål 3 til Skatteudvalget fra Lisbeth Bech Poulsen (SF) og Frank Aaen (EL))
- **Skatteministeriet** hævder, at de sikrer DBO'er er på linje med udviklingslandenes prioriteter ved at afholde forhandlingerne på samme vis som med ethvert udviklet land (Eurodad 2014:40).
 - Det kan diskuteres om forhandlinger mellem underskrivere af en DBO sikrer, at aftalen automatisk bliver jævnbyrdig og afbalanceret.
 - Yderligere kan **magtrelationer forbundet med handelsinteresser eller donor-modtagerrelationer potentielt påvirke forhandlingerne**. (ibid.:40)
- Selvom Skatteministeriet mener, at aftalen er i overensstemmelse med både Danmarks og Ghanas interesser, så skal der tages højde for de langsigtede og ofte store konsekvenser disse aftaler kan have for udviklingslande. **Derfor bør der altid udføres en spilloveranalyse/konsekvensanalyse**.
 - Alene beskatningen af en enkelt **stor virksomhed kan betyde enormt meget i en lille udviklende økonomi** (Mellemfolkeligt Samvirke 2014:8). Selskabsskatteprovenuet er af langt mere betydning i mange udviklingslande end personskatter, der også risikerer at være mindre progressive.
 - Desuden er der en række eksempler på, at **tabte skatteindtægter, grundet DBO'ers skattehuller, udgør mere end den bistand det enkelte lande modtager** (ibid.:7).

Hvilke konkrete anbefalinger giver IBIS og Mellemfolkeligt Samvirke til vores politikere?

- Konsekvensanalyser/spillover-analyser:

- Udsæt **ratificeringen af Ghana-Danmark DBO'en** og **udfør en spillover analyse** af denne samt eksisterende DBO'er med udviklingslande (ligesom Holland allerede har gjort) - for dermed at sikre kohærens mellem den danske udviklings- og skattepolitik.
 - Danmark kan ikke vide om dens DBO'er underminerer dens politikkohærens uden at vurdere (i), hvilke positive økonomiske fordele, der er for aftalens partnere og (ii) DBO'ernes negative konsekvenser for skatteindtægter hos disse partnere (Mellempøkeligt Samvirke 2014:19).
 - **Bred international enighed om forslag:** FN, IMF, Verdensbanken og OECD **anbefaler, at ethvert rigt land udfører denne slags spillover analyser** for alle større ændringer af deres skattesystemer, der kan påvirke udviklingslande.
 - Danmark kan med fordel følge den hollandske model, men der er grund til at videreudvikle og forbedre denne (ibid.:19-20).
- **FN model frem for OECD model:**
 - Ifølge skatteministeren støtter Danmark ideen om at forhandle skattestandarder i OECD som det førende forum, når det kommer til at træffe beslutninger på de globale skatteforhold. Dermed støtter Danmark eksklusionen af verdens fattigste lande fra beslutningsprocesser på skatteområdet (Eurodad 2014:40-41) **Danmark bør i stedet følge FN's model, da den i højere grad tilgodeser udviklingslandene** og sikrer, at profit beskattes der, hvor den er genereret. Det vil i tilfældet med Ghana sige, at profitten af de aktiviteter, der er udført af et dansk selskab eller datterselskab i Ghana beskattes i Ghana.
 - Dette er med til at forhindre at virksomheder undgår skat (Mellempøkeligt Samvirke 2014:11)

Litteratur

Eurodad (2014), Hidden Profits: The EU's role in supporting the global tax system,
<http://www.eurodad.org/hiddenprofits>

Mellempøkeligt Samvirke (2014), Denmark's tax treaties - Time for change,
<http://www.ms.dk/rapport/denmarks-tax-treaties-time-change>